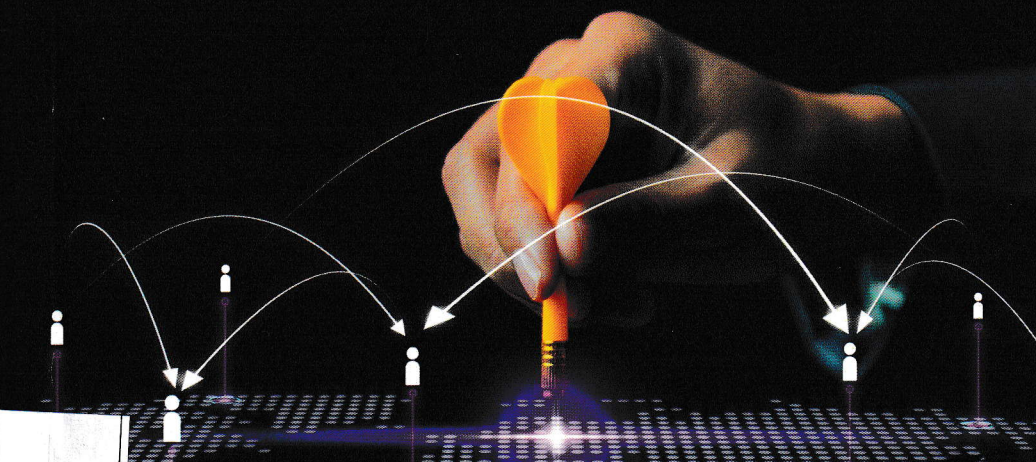
DAN VĂTĂMAN

Teorii ale Relațiilor Internaționale

ȘTIINȚE POLITICE

PRO UNIVERSITARIA

I 43752

Prof. univ. dr. Dan Vătăman

TEORII ALE RELAȚIILOR INTERNAȚIONALE

Curs universitar

Demo
C-289242W

289242
UNIVERSITATEA
"DUNĂREA DE JOS" GALAȚI
BIBLIOTECA 2

PRO UNIVERSITARIA 2025
BUCUREȘTI

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE 11

CURSUL 1 – ASPECTE INTRODUCTIVE PRIVIND TEORIILE RELAȚIILOR INTERNAȚIONALE 15
1.1. Rolul teoriei în studiul Relațiilor Internaționale 15
1.2. Participanții (actorii) în Relațiile Internaționale 18
1.3. Teorii și concepte în studiul Relațiilor Internaționale 22
1.4. Întrebări și teme recapitulative 25
1.5. Teste pentru evaluarea cunoștințelor 25

CURSUL 2 – REALISMUL 28
2.1. Rădăcinile tradiției realiste 28
2.2. Realismul clasic sau politica de putere 32
2.3. Contribuții în fundamentarea realismului clasic 34
2.4. Întrebări și teme recapitulative 38
2.5. Teste pentru evaluarea cunoștințelor 39

CURSUL 3 – LIBERALISMUL / IDEALISMUL 41
3.1. Delimitări conceptuale: liberalism *versus* idealism 41
3.2. Liberalismul – de la filosofie politică la teorie a Relațiilor Internaționale 43
3.3. Liberalismul „utopic" sau „idealist" al anilor 1920 46
3.4. Întrebări și teme recapitulative 49
3.5. Teste pentru evaluarea cunoștințelor 50

CURSUL 4 – NEOREALISMUL 52
4.1. Contextul istoric al apariției neorealismului 52
4.2. Sistemul internațional în viziunea lui Kenneth Waltz. Neorealismul defensiv 54

4.3. Neorealismul ofensiv al lui John Mearsheimer 58
4.4. Întrebări și teme recapitulative 61
4.5. Teste pentru evaluarea cunoștințelor 62

CURSUL 5 – NEOLIBERALISMUL 64
5.1. Neoliberalismul ca teorie a Relațiilor Internaționale 64
5.2. Neoliberalismul sau instituționalismul liberal în concepția lui Robert Keohane 65
5.3. Repere teoretice ale dezbaterii între „neoliberalism" și „neorealism" 69
5.4. Întrebări și teme recapitulative 77
5.5. Teste pentru evaluarea cunoștințelor 77

CURSUL 6 – ȘCOALA ENGLEZĂ ȘI TEORIA SOCIETĂȚII INTERNAȚIONALE 80
6.1. Elemente definitorii ale Școlii Engleze 80
6.2. Etapele de evoluție a Școlii Engleze 82
6.3. Teoria Societății internaționale în concepția Școlii Engleze 84
6.4. Întrebări și teme recapitulative 89
6.5. Teste pentru evaluarea cunoștințelor 90

CURSUL 7 – ȘCOALA DE LA FRANKFURT ȘI TEORIA CRITICĂ A RELAȚIILOR INTERNAȚIONALE 92
7.1. Aspecte generale privind „Școala de la Frankfurt" 92
7.2. *Teoria critică* – emblemă a unei filozofii care pune sub semnul întrebării viața socială și politică 94
7.3. Analiza și evaluarea teoriei critice a relațiilor internaționale în opera unor teoreticieni de marcă ai domeniului 96
7.4. Întrebări și teme recapitulative 102
7.5. Teste pentru evaluarea cunoștințelor 103

CURSUL 8 – POSTCOLONIALISMUL 105
8.1. Aspecte generale privind postcolonialismul ca teorie a Relațiilor Internaționale 105
8.2. Critica postcolonialismului la tradiția occidentală 109
8.3. Criticile aduse postcolonialismului de teoreticieni ai Relațiilor Internaționale 112
8.4. Întrebări și teme recapitulative 114
8.5. Teste pentru evaluarea cunoștințelor 115

CURSUL 9 – POSTMODERNISMUL 117
9.1. Clarificări terminologice 117
9.2. Aspecte generale privind „postmodernismul" ca teorie a Relațiilor Internaționale 118
9.3. Teme și concepte majore ale gândirii postmoderne 120
9.4. Teoreticieni importanți și contribuțiile lor în fundamentarea „postmodernismului" ca teorie a Relațiilor Internaționale 124
9.5. Întrebări și teme recapitulative 126
9.6. Teste pentru evaluarea cunoștințelor 126

CURSUL 10 – CONSTRUCTIVISMUL 129
10.1. Natura și afirmarea constructivismului ca teorie a Relațiilor Internaționale 129
10.2. Premise, principii și direcții de cercetare ale teoriei constructiviste 134
10.3. Dezacordurile (neînțelegerile) din cadrul constructivismului 136
10.4. Întrebări și teme recapitulative 138
10.5. Teste pentru evaluarea cunoștințelor 139

CURSUL 11 – FEMINISMUL 142
11.1. Apariția și dezvoltarea curentului feminist în Relațiile Internaționale 142

11.2. Tipologia teoriilor feministe în Relațiile Internaționale 145
11.3. Discursul feminist din domeniul Relațiilor Internaționale reflectat în literatura de specialitate 149
11.4. Întrebări și teme recapitulative 152
11.5. Teste pentru evaluarea cunoștințelor 152

CURSUL 12 – ECOLOGISMUL SAU „TEORIA VERDE" ... 155
12.1. Apariția și dezvoltarea ecologismului ca teorie a Relațiilor Internaționale 155
12.2. Clarificări conceptuale: protecția mediului înconjurător *versus* ecologism 159
12.3. Principalele ipoteze ale ecologismului ca „teorie verde" a Relațiilor Internaționale..... 161
12.4. Întrebări și teme recapitulative 164
12.5. Teste pentru evaluarea cunoștințelor 164

CURSUL 13 – TEORIA JUSTIȚIEI GLOBALE 167
13.1. Aspecte generale privind teoria justiției globale 167
13.2. Teme și concepte majore ale justiției globale ca teorie a Relațiilor Internaționale 170
13.3. Preocupări actuale ale teoreticienilor justiției globale..... 172
13.4. Întrebări și teme recapitulative 178
13.5. Teste pentru evaluarea cunoștințelor 178

CURSUL 14 – PROBLEMELE FUNDAMENTALE ALE LUMII CONTEMPORANE ȘI ABORDĂRILE ACESTORA ÎN TEORIILE RELAȚIILOR INTERNAȚIONALE 181
14.1. Aspecte generale privind evoluțiile actuale în domeniul Relațiilor Internaționale 181
14.2. Controverse teoretice privind terorismul internațional..... 182

14.3. Locul și importanța religiei în teoriile Relațiilor Internaționale 187
14.4. Întrebări și teme recapitulative 193
14.5. Teste pentru evaluarea cunoștințelor 194

BIBLIOGRAFIE 197